

UITSLAGEN GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN GERAARDSBERGEN (1921-2000)

door MARC VAN TRIMPONT

In april 1921 hadden voor het eerst in de geschiedenis verkiezingen plaats volgens het principe één man, één stem.

Alleszins voor wat de gemeenteraadsverkiezingen van 1926 betreft kon men op drie manieren zijn stem uitbrengen, namelijk d.m.v. een kopstem, een naamstem en een "bonte stem" of gepanacheerd, terwijl bij de eerste verkiezingen, in 1921 dus, kopstemmen en onvolledige stembrieven werden geteld. Dit legt uit waarom in onderstaande tabel twee respectievelijk drie stemmenaantallen worden opgegeven. Zo verkregen in 1921 bij voorbeeld de katholieken 2022 kopstemmen en waren er 509 onvolledige stembrieven, terwijl ze in 1926 naast 1849 kopstemmen en 754 naamstemmen, 216 "bonte stemmen" noteerden.

Onderstaande tabel geeft de resultaten weer van de verkiezingen voor Geraardsbergen zoals de stad op het gegeven moment bestond; de lezer zal dus duidelijk de weerslag van de fusies kunnen merken. De tabel steunt echter niet op officiële gegevens maar wel op diverse publicaties in de pers¹. Voor wat het stemmenaantal betreft zijn hier en daar lichte verschillen naar gelang de bron; de gegevens over de behaalde zetels zijn evenwel correct. Ook al zijn de stemmenaantallen niet precies te noemen, de tabel geeft duidelijk de tendensen aan van het stemgedrag van de kiezers voor de gemeenteraad sinds de invoering van het algemeen enkelvoudig stemrecht.

Welke politieke families/partijen traden in de arena?

1. Christen-democraten: Katholieken, CVP of Christelijke Volkspartij (na WO.II)
2. Socialisten: BWP of Belgische Werklieden Partij, BSP of Belgische Socialistische Partij (na WO.II), SP of Socialistische Partij (1970)
3. Communisten: KP of Kommunistische Partij
4. Liberalen, PVV of Partij voor Vrijheid en Vooruitgang, en vervolgens VLD of Vlaamse Liberalen en Democraten (1994)
5. Vlaamsnationalisten: Vlaams Front, VNV of Vlaams Nationaal Verbond (1932), VU of Volksunie (1970), VB of Vlaams Blok (1994)
6. Groen links: Agalev
7. Andere: GEMBEL (Gemeentebelangen)
WOW (Waardig Ouder Worden)

¹ PRIVEARCHIEF en GHA : *Geeraard* nr.41 van 17 oktober 1926, nr.42 van 18 oktober 1964 - *De Vaandrig* nr.39 van 4 oktober 1964, nr.41 van 18 oktober 1970, nr... van 17 oktober 1976, nr.17 van 23 april 1977, *Voor Allen* van 15 oktober 1982, *Het Laatste Nieuws* van 9 oktober 2000, *De Beiaard* nr.39 van 13 oktober 2000.

Jaar	Geldige stemmen	Christen Democraten (1)	Socialisten (2)	Communisten (3)	Liberalen (4)	Vlaams Nationalisten (5)	Groen Links (6)	Diversen (7)
1921		2022+509 6 zetels	2700+68 6 zetels		841+141 1 zetel			
1926	7435 13 zetels	1849+754+ 216 5z.	2770+397+51 7 zetels		445+705+79 1 zetel	VI. Front 239+68+53		
1932	7768 13 zetels	3002 5 zetels	3552 7 zetels		970 1 zetel	VNV 217		
1938	7657 13 zetels	3263 6 zetels	3433 6 zetels		860 1 zetel			
1946	7274 13 zetels	2964 6 zetels	2248 5 zetels	1072 1 zetel	983 1 zetel			
1952	7138 13 zetels	2881 6 zetels	2470 5 zetels	895 1 zetel	892 1 zetel			
1958	6742 13 zetels	2877 7 zetels	2585 6 zetels	686	694			
1964	? 11 zetels	2752 6 zetels	2224 4 zetels	433	988 1 zetel			
1970	? 19 zetels	4611 8 zetels	3577 6 zetels	425	2309 4 zetels	VU : 1324 1 zetel		
1976	22060 31 zetels	10657 16 zetels	5412 8 zetels		4283 6 zetels	VU : 1752 1 zetel		
1982	22100 31 zetels	8402 14 zetels	5669 8 zetels		4921 7 zetels	VU : 1247 1 zetel	506	GEMBEL: 1333 1 zetel
1988	22162 31 zetels	8749 14 zetels	5800 8 zetels	190	5340 8 zetels	VU : 1223 1 zetel	860	
1994	22057 31 zetels	5990 10 zetels	7019 11 zetels		6432 10 zetels	VU : 501 VB : 1019	791	WOW : 305
2000	23060 31 zetels	4697 7 zetels	6739 10 zetels		8070 13 zetels	VB : 1672 1 zetel	970	

De verkozenen van 8 oktober 2000:

(in volgorde van het aantal voorkeurstemmen en met desgevallend en tussen haakjes het resultaat 1994)

01 Guido DE PADT (VLD), gedeputeerde provincie	3966 (3031)
02 Freddy DE CHOU (SP), uittredend burgemeester	3178 (3506)
03 Patrick FLAMEZ (SP), uittredend schepen	2688 (1099)
04 André VAN GUGTE (VLD), uittredend schepen	2683 (1923)
05 Dirk VAN DER MAELEN (SP)	2377 (3123)
06 Eric SPITAEELS (VLD), uittredend schepen	1925 (1536)
07 Erwin FRANCEUS (SP), uittredend schepen	1871 (1575)

08 Martine BOELAERT (SP), uittredend schepen	1431 (1397)
09 Leonce NACHTERGAELE (VLD)	1314 (709)
10 Johan VANDEN HERREWEGEN (CVP)	1292 (1433)
11 Martine DUWIJN (VLD), uittredend schepen	1217 (737)
12 Andrée DEPRETER (CVP)	1180 (1153)
13 Dirk DE BRUYNE (CVP)	1179 (869)
14 Freddy GALLE (VLD)	1140 (784)
15 Daisy VAN WYMEERSCH (CVP)	1057 (1020)
16 Laurent RENS (VLD)	1055 (—)
17 Ronnie BOEYKENS (VLD)	919 (598)
18 Francine VAN DER MAELEN (SP)	889 (777)
19 Albert REMORY (CVP)	857 (775)
20 Ann PANIS (VLD)	852 (—)
21 Christophe BYL (VLD)	786 (366)
22 Hugo DE CEULENEER (VLD)	778 (440)
23 Marc PANIS (SP)	759 (541)
24 Carine DE BRUYCKER (SP)	743 (554)
25 Alex WIJNANT (CVP)	735 (1063)
26 Iris DE BRAEKELEER (CVP)	726 (—)
Roger VAN LIEFFERINGE (SP)	726 (734)
28 Peter DE MOYER (VLD)	717 (139)
29 Danny VAN AUTRYVE (SP)	655 (471)
30 Raphael DE TAEYE (VLD)	629 (368)
31 Mamik VAN LONDERSELE (VB)	410 (—)

In betovergrootmoeders tijd...

Bij deze gemeenteraadsverkiezingen waren zowat 24500 kiezers van wie ruim 23000 een stem uitbrachten op een partij of op een kandidaat. In betovergrootmoeders tijd lagen de zaken helemaal anders dan sinds de invoering van het algemeen enkelvoudig stemrecht; een paar voorbeelden spreken boekdelen.

Per 15 oktober 1846 bedroeg de Belgische bevolking 4.355.319 zielen van wie er nauwelijks 45.384 kiesgerechtigd waren voor de Kamer. Wat meer bepaald Oost-Vlaanderen en de arrondissementen Aalst en Oudenaarde aangaat was de situatie als volgt²:

- provincie: 791.616 inwoners van wie 8100 kiesgerechtigden
- arrondissement Aalst: 138.211 inwoners van wie 1444 kiesgerechtigden
- arrondissement Oudenaarde: 106.862 inwoners van wie 1144 kiesgerechtigden.
- Op 8 juni 1847 namen in het arrondissement Aalst 1319 kiezers van de 1444 gerechtigden deel aan de verkiezingen. Van hen waren er 222 van het kanton Geraardsbergen³.

- Verkiezing op 24 mei 1847 van een lid van de provincieraad voor het kanton Geraardsbergen⁴:

² Privearchief, De Volksverdediger nr.32 van 7 maart 1847.

³ Privearchief, Gazette van Geeraardsbergen nr.197 van 18 juli 1847.

⁴ Privearchief, Gazette van Geeraardsbergen nr.190 van 30 mei 1847; zie ook nr.188 e.a. uit die periode. De lezer dient er rekening mee te houden dat Voorde niet tot het huidige kanton Geraardsbergen behoort vermits het een deelgemeente geworden is van Ninove; langs de andere kant behoort Ophasselt vandaag tot het kanton Geraardsbergen.

Kiezerskorps voor de provincie anno 1847

	Ingeschreven kiezers	Deelgenomen
Geraardsbergen	153	143
Goferdinge	3	3
Grimminge	7	6
Idegem	17	17
Moerbeke	6	5
Nederboelare	5	5
Nieuwenhove	11	10
Onkerzele	11	11
Overboelare	14	14
Zandbergen	13	12
Zarlardinge	8	8
Schendelbeke	8	7
Smeerebbe-Vloerzegem	6	3
Viane	10	8
Voorde	19	17
Waarbeke	5	5
TOTAAL	296	274

De vergelijking tussen vandaag en 150 jaar geleden toont de lange weg aan die door de democratie is afgelegd sinds het einde van het ancien régime.

M. VAN TRIMPONT

